

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ РЕКРЕАЦІЙНИХ ЗОН МІСТА МАРІУПОЛЬ

Високий рівень урбанізації, на сьогодні, призвів до того, що основна частина міста знаходиться під щільною забудовою, витісняючи при цьому природний ландшафт. Під час вивчення питання паркової системи було встановлено, що проблема розміщення паркових комплексів у місті потребує всебічного розгляду з урахуванням інтересів відвідувачів, функціональності, з відповідним рівнем естетичної та екологічної якості.

Цінність міських парків полягає не тільки в відпочинку на лоні природи міського населення, а й позитивним впливом парку на екологічну ситуацію в місті. Потрібно враховувати і те, що паркова зона несе в собі певну історичну та культурну цінність. При плануванні паркових територій повинні виконуватися основні функціональні вимоги: зручний транспортний зв'язок з житловими районами; включення в ансамбль міста; наявність резервної площі для перспективного розширення території. Зона рекреації має бути розміщена за межами санітарно-захисних зон промислових підприємств, з навітряного боку відносно джерел забруднення навколишнього середовища, джерел шуму та електромагнітного випромінювання. Зону рекреації віддаляють на максимально можливу відстань від портів і портових споруд, шлюзів, гідроелектростанцій, місць скидання стічних вод, стійбищ, водопою худоби та інших джерел забруднення. У процесі будівництва парку (саду) має відбуватися синтез природних елементів ландшафту (рослинності, рельєфу, води і повітря) і штучних форм, тобто має створитися новий вид ландшафту.

В ході роботи були розглянуті екологічні проблеми паркових зон міста Маріуполь. Але перш ніж перейти безпосередньо до парків, ознайомимось з особливостями міста. На території міста діють два великі металургійні комбінати (Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча та «Азовсталь») та найбільше в Україні машинобудівне підприємство — концерн «Азовмаш», продукція яких складає значну частину експорту України. У промисловості Донецької області частка Маріуполя — 37,5 %, в Україні біля 7 %. Поряд з металургією отримали розвиток машинобудування, промисловість будівничих матеріалів, виробництво товарів народного вживання. Маріуполь є одним з найбільш розвинених центрів промисловості на теренах України. Це зумовлює високий рівень забруднення. У такому розрізі цікаво розглянути, які існують проблеми в парковій системі міста, беручи до уваги, вищенаведену інформацію.

Населення цього міста має змогу відвідувати: Міський сквер («Театральна площа»), Екстрім-парк (нові атракціони біля найбільшого в місті Палацу Культури Металургів), Лугопарк імені Гурова (колишній імені 200-річчя Маріуполя), Міський сад («Горсад», «Дитячий ЦПКіВ»), парк «Веселка» та парк ім. Лепорського у Орджонікідзевському районі, «Петровського» (біля сучасного стадіону «Іллічівець» та споруд баскетбольного клубу «Азовмаш») — у Іллічівському, Приморський парк — розташовано у Приморському районі. При цьому зауважимо, що парки, які розташовано у Орджонікідзевському районі, знаходяться в тому ж районі що і промисловий комплекс міста. Парк ім. Лепорського, можливо використовувати у якості рекреації тільки частково, але ж не вся територія обладнана для відпочинку. Велика частина парку знаходиться у стадії ремонту (вимостка паркових стежок та освітлення). Ще однією, загальною проблемою, майже для всіх паркових територій є забруднення твердими побутовими відходами, які призводять до зниження еколого-біологічної стійкості. Велика частка парків цього міста побудовано у пейзажному стилі, що певним чином вносить стихійність при використанні території рекреантами. Але у центрі уваги залишається недостатня кількість зелених насаджень (мова йде про недавно створені парки, або рекреації, рослинність яких потребує зміни або збільшення кількісного складу).

У парку ім. Гурова зафіксовано потужне шумове забруднення, це обумовлено не тільки проходженням важливої автомагістралі, але й близьким розташуванням «Екстрім-парку», який оснащено різними атракціонами для активного відпочинку. Це може негативно впливати, як на стан біоти, так і на емоційний стан відвідувачів. Крім вищенаведених екологічних проблем, існує ще й та, яка виникає на першому етапі, при плануванні території — конфігураційна структура (розглядається з точки зору екологічної стабільності). Майже всі паркові зони м. Маріуполь мають стрічкову конфігурацію, що вказує на низку оптимальності території, це в свою чергу створює особливий мікроклімат та знижує буферні властивості, що може впливати на стан біоти.